

פרשת ניצבים וילך תשפד – איך מקבלים החלטה אמיצה לעזוב את החטא?

1. **משלי יז, כג:** שחד מחיק רשע יקח להטות ארחות משפט – **רש"י:** הקב"ה מקבל דברי הכנה ופיוס מחיק הרשעים, כלומר בסתר בינו לבינם, 'להטות ארחות משפט' - להפוך דינו מרעה לטובה.

עירובין ק, ב: אלמלא ניתנה תורה, היינו למדים דרך ארץ מתרנגול שמפייס ואחר כך בועל. כיצד מפייס? אומר לה אקנה לך מעיל ארוך שמגיע עד הארץ ... אחר כך (רש"י: מפנינו וכופף ראשו לה לארץ, כסימן ש)תיחתך כרבולתי אם יהיה לי לקנות המלבוש ולא אקנה לך - **תורת חיים:** תימא, כיון שהתרנגול משקר לה פעם ושתיים, לא היה לה להתרצות לו? נראה דודאי אין התרנגול מפייס את התרנגולת ולא אמר לה כלום, אלא שהקב"ה נתן טבע לתרנגול שיפשוט כנפיו עד הארץ וינענע בראשו דרך פיוס, כאילו הוא מפייס לתרנגולת, כדי שילמדו בני אדם לפייס נשותיהן.
2. **דברים ל:** והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך ... ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקלו ... ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך שמה - **רמב"ן לד, ב:** ושבת עד ה' אלוקיך – **מצוה!** שיצווה אותנו לעשות כן.

שערי תשובה לרבונו יונה א, י: העיקר הראשון: **החרטה**, יבין לבבו כי רע ומר עזבו את ה' וישיב אל לבו כי יש עונש ונקם ושלם על העוון ... ויתחרט על מעשיו הרעים ויאמר בלבבו מה עשיתי? איך לא היה פחד אלוקים לנגד עיני? העיקר השני: עזיבת החטא, יעזוב דרכיו הרעים ויגמור בכל לבבו כי לא יוסיף לשוב בדרך הזה עוד. העיקר השלישי: **היגון**, יגדיל יגון בלבבו ... וייאנח במרירות לב.

רמב"ם תשובה ב, ב: ומה היא התשובה? **שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בליבו שלא יעשהו עוד** ... וכן יתנחם על שעבר שנאמר 'כי אחרי שובי נחמתי'.

אגרת התשובה א: עיקר מצוות התשובה מן התורה היא עזיבת החטא בלבד ... דהיינו שיגמור בליבו בלב שלם לבל ישוב עוד לכסלה למרוד במלכותו יתברך ולא יעבור עוד מצות המלך חס ושלום - הן במצוות עשה הן במצוות לא תעשה ... ולא כדעת ההמון שהתשובה היא התענית [וייסורים על העבר] ... רק [לשלמות התשובה צריך] וידוי ובקשת מחילה.

דרך חיים א: שתי תשובות הן: תשובה מן הרע בבחינת ריחוק והבדלה, ותשובה אל ה' בבחינת קירוב ודיבוק ... והא בהא תליא: ככל שיתרחק משם - יתקרב לארץ אחוזתו. ומכל מקום שני הפכים הן: זה בא בתכלית העצב ומרירות הנפש וזה בא בתכלית השמחה וחדוות הנפש ... ובאמת כאשר אין שמחה בלבו מאשר נפטר מן הרע ונכנס תחת קדושה אלוקית ... אינו בגדר תשובה אמיתית כלל.

לקו"ש יז/197: הטעם שעיקר התשובה היא ההחלטה על להבא, הוא משום שמצוות התשובה מוגדרת במה שיהיה **מכאן ולהבא:** הוא יפסיק להיות רשע ויהפוך להיות צדיק גמור. אבל לא בנוגע לעבר, שיתכפר ויימחל לו מה שעשה **קודם**. ואף שבפועל על ידי התשובה נעשית כפרה על העבר, אך אין היא חלק מעצם התשובה ... זה רק שרצה ה' שבשעה שהאדם יעשה תשובה יתכפר לו.

רבינו יונה תחילת יסוד התשובה: ביום ההוא ישליך האדם כל פשעיו אשר עשה ויעשה עצמו כאלו היום נולד ואין בידו לא זכות ולא חובה ... שאם לא יעשה עצמו כמשליך גילולים - כובד העונות יבהילוהו ולא ינחוהו לשוב, כי יאמר בדעתו חטאתי ועויתי ופשעתי וכזאת וכזאת עשיתי ועברתי ושניתי ושלשתי עד אין ספורות ואיך אבא עוד לפניו כבשת גנב כי ימצא בושתי ממעשי לעמוד לפניו.
3. **במדבר ה, יב:** איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל - **סוטה ג, א:** אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, שנאמר 'איש כי תשטה אשתו'.

ליקוטי שיחות לד/61: השוחד בתשובה הוא שאין צורך ב'תשובה מעולה' בשביל כפרה גמורה ... אלא כיון שגמר בליבו לעזוב החטא ולא יעשהו עוד עם הווידוי ובקשת מחילה, נמחל עוונו לגמרי ... כי **הקב"ה רואה ללבב ומכיר אמיתת העניין שבכל תשובה יש שינוי גברא** [שעתידה לבוא לפועל]

רש"י במדבר שם: הם היו בעצה תחלה, ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם. לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום וישבו שם - **ליקוטי שיחות לג/174:** בני קרח נמצאו בקצה הכי תחתון, שהיו היו בעצה **תחילה**, היינו שלא רק שנכשלו בחטא המחלוקת, אלא היו בגדר מחטיאים את הרבים, וגם תשובתם לא הייתה גלויה אלא רק הרהור תשובה בלב, ואדרבה בגלוי המשיכו במחלוקת, כי הרהור לא היה חזק דיו לפרוש בריש גלי. ואעפ"כ, לא זו בלבד שבהרהור התשובה נמלטו מהעונש שבא על עדת קרח, אלא גם בשעת העונש גופא, בהיותם בלועים בגיהנום, הייתה ישיבה מתוך שלוה, במקום גבוה ומבוצר, ועד שיצאו מהם שמואל הנביא וכד משמרות כו'.